

Dermatiidid ja ekseemid

Maire Karelson
TÜ nahakliinik

ESÜ konverents, Tartu, 20.01.2011

Dermatiidid

Kontaktdermatiit
on välisest tegurist põhjustatud nahapõletik


- Ärritus- ehk lihtne kontaktdermatiit
- Allergiline kontaktdermatiit

Lihtne kontaktdermatiit

- Tekib kõigil inimestel
- Esmakordsel või korduval kontaktil
- Algab kontakti kohalt
- Nahapõletiku tugevus sõltub ärritaja tugevusest
- Ärritajad: vesi, pesu- ja puhastusvahendid, lahustid, õlid, taimsed ja loomsed toiduained, mehhaanilised ja füüsilised tegurid jm

Lihtne KD

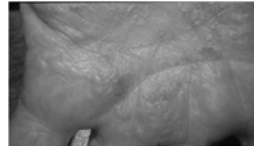
- Ärritusreaktsioon
- Äge lihtne KD
- Krooniline ehk kumulatiivne KD
- Keemiline põletus



Allergiline kontaktdermatiit

- Tekib sensibiliseerunud isikul (hilist e IV tüüpi immuunreaktsioon)
- Algab kontakti kohalt, levib edasi teistesse prk
- Esineb sümmeetria
- ~3000 allergeeni:
metallid, lõhnaained, formaldehüüd, looduslik vaik, akrülaadid, ravimid, kummikemikaalid jt
- Dgn epikutaan- ehk aplikatsioon- ehk lapitestid

Ekseemid



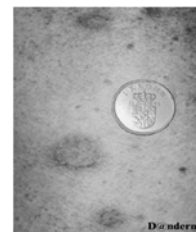
- Patogeneesis endogeensed tegurid
- Lööbe polümorfism ja mikrovesikulatsioon
- Krooniline, retsidiveeruv kulgu

Ekseemi vormid

- Nummulaarne
- Düshidrotiline e pomfolüks
- Seborroiline
- Mikroobne
- Asteatootiline
- Venosne e staas
- Atoopiline

Nummulaarne ekseem

- Täiskasvanutel
- ST: atoopia, kuiv nahk, putukahammustused
- Intensiivne nahasügelus
- Kestab aastaid, ägeneb talvekuudel
- Allub halvasti ravile



Mikroobne ekseem



- Tegurid: naha mikrofloora, jalgade dermatofüütia, nahatrauma, puudulik hügieen, higistamine
- Paigutus: kõrvatagused, sääred, labajalad, krooniliste haavandite, fistlite ümbrus

Düshidrotiline ekseem



- Soodustavad tegurid: atoopia, jalgade dermatofüütia, allergia niklile, hüperhidroos, niiskus ja soojus
- Paigutus: peopesad ja/või jalatallad
- Retsidiivid suvekuudel
- Osaline spontaanne taandareng

Asteatootiline ekseem

Soodustavad tegurid

- Sünnipäraselt kuiv nahk
- Lipiidide ja vee hulga vähenemine nahas
- Sage pesemine ja puhastusvahendite kasutamine
- Kaasnevad haigused (hüpotüreos)
- Ravimite tarvitamine (diureetikumid)
- Madal õhuniiskus
- Korduv mikrotrauma → põletiku vallandumine

Asteatootiline ekseem

Generaliseeritud
asteatootiline ekseem



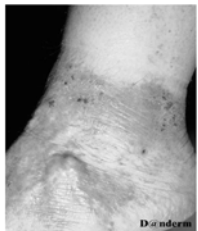
maliigne protsess

(mao adenokartsinoom,
rinnanäärme ca, lümfoom jt.)



Venoosne ekseem

- Sünonüümid: varikoosne ehk staasekseem
- Põhjused: veenirõhu tõus → fibrini ladestumine kapillaaride ümber → häirub hapniku ja toitainete difusioon → põletik
- Võib kaasneda kontaktdermatiit

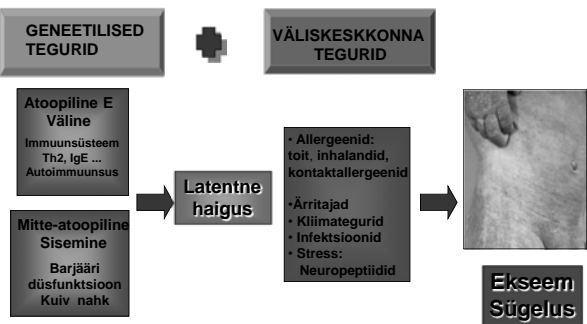


Seborroiline ekseem

- Elanikkonnas 1-5%
- M > N
- Tegurid: androgeensed h, seborröa, *Malassezia sp*
- Imiku-, nooruki- ja täiskasvanueas
- Lööve paikneb rasunäärmete alal
- Mõõdukas sügelus



Atoopiline ekseem



Atoopilise dermatiidi ravi

